

LEJONBACKEN EFTER KORTEGEN

Längst till vänster står Anders Wiklund från Scanpix, och till höger om TV-fotografen skymtar Paul Hansens hjässa. Paul följde brudparet bakom kulisserna under bröllopsdagen.

DET SA KLICK!

Timmar av väntan på sekunder av klick som kanske ändå inte blev någonting. För de flesta av de 400 fotografer som följde Kronprinsessans bröllop den 19 juni var förutsättningarna allt annat än optimala.

Som officiell bildbyrå kunde däremot Scanpix fotografer röra sig mer fritt. Deras 25 stillbildsfotografer och sex videofotografer försåg hela världen med bilder och klipp från dagen då Kronprinsessan Victoria fick sin prins Daniel.

text _____ **Elin Parmhed**

– EXPRESSEN UNDRAR om det kommer att finnas möjlighet att plåta maträtterna till middagen, frågar en av bildredaktörerna Mats Schagerström som är redaktionschef på Scanpix den här historiska kvällen den 19 juni då Kronprinsessan Victoria gift sig med sin Prins Daniel bara några timmar tidigare.

– Nej, det finns det inte, svarar Mats snabbt.

En vanlig lördag jobbar två bildredaktörer på Scanpix. I dag är femton personer sysselsatta på redaktionen på Gjorwellsgatan i Stockholm. De femton är uppdelade och tar hand om olika saker. Vissa sysslar bara med bildjustering, andra har bara hand om »shoot it live«, ett par sitter bara och länkar – när 31 fotografer levererar såväl

stillbilder som rörlig bild är det viktigt att sortera för att kunderna – svenska och utländska tidningar – ska hitta rätt. En bildredaktör sitter bara med allt som inte har med bröllopet att göra. Jo, det är faktiskt sant, världen pågår utanför det svenska kungliga bröllopet.

Som redaktionschef ser Mats Schagerström till att allt flyter på, att flödet fungerar.

– Och att alla pratar med varandra, säger han. Det kan också handla om att fatta redaktionella beslut om att flytta en fotograf. Men framför allt handlar det om att hålla koll på att allt flyter. Det är så lätt att redaktörerna ramlar in i sina egna små världar och kanske inte kan göra rätt val – vad de ska lägga krutet på.

– Vilka har position för gästerna? ropar någon högt ut i rummet.

FOTO: JONAS EKSTRÖMER/SCANPIX

DET SKULLE VARA LJUST OCH SOMRIGT OCH TITTAR MAN PÅ DEN STORA GRUPPBILDEN SÅ ÄR DEN VÄLDIGT LJUS OCH FIN. *Jonas Ekströmer*

– Lefte och Henrik, svarar Mats Schagerström efter någon millisekunds betänketid. Lefte (Leif R Jansson) har »fulgästerna« och Henrik (Montgomery) »fingästerna«.

Hittills, när klockan hunnit bli halv nio på kvällen, har Scanpix fotografer levererat ungefär 1 500 bilder. Av dem har 700 bilder gått ut till svenska kunder och ungefär lika många till utlandet med engelska bildtexter.

– I Sverige vet vi lite mer vad tidningarna vill ha, säger Mats. Till utlandet måste vi ha ett lite bredare urval. Vi har fyra redaktörer som bara arbetar med exporten.

Totalt under bröllopsdagen räknar Mats med att foto­graferna kommer att pumpa in 2 000 bilder.

16 av foto­graferna, tio stillbilds- och sex videofotografer, arbetar normalt sett för Scanpix, övriga femton är inhyrda frilansfotografer – fotografer som jobbat i årtal med Scanpix på ett eller annat sätt, från flera håll i landet som Malmö och Göteborg.

Det är en stor satsning för Scanpix. Som officiell bildbyrå för bröllopet ligger också ett stort ansvar på dem att leverera högklassiga bilder till tidningar i hela världen. Det stora antalet fotografer är i det närmaste oundvikligt. Rent logistiskt sett.

– Vi har många positioner i kyrkan, på slottet, utanför kyrkan, båda ingångarna eftersom de kungliga kommer in från ena sidan och övriga gäster från den andra sidan, säger Erhan Güner som basar över Scanpix bröllops­­satsning.

– Längs kortegevägen valde vi positioner som vi tror kan ge bra bilder, inte bara på brudparet utan även av miljön längs vägen för att visa

Stockholm och folkhaven, fortsätter Erhan. Då blir det många fotografer. **Vad betyder det för Scanpix att vara officiell bildbyrå för den här händelsen?**

– Det är kul och samtidigt på något sätt en bekräftelse på att slottet, hovet, UD har förtroende för oss som bildbyrå som kan bevaka och bevaka på bästa sätt en sådan stor och historisk händelse.

Fotograferna och redaktörerna är inte de enda som är många till antalet en sådan här dag. Fjärrstyrda kameror och kameramaster är bara några av övriga logistiska detaljer som måste fungera. Och kanske framför allt att foto­grafernas bilder ska kunna skickas till redaktionen snabbt och utan några malörer under många, många timmar.

– Vi är väldigt beroende av tekniken, säger redaktionschefen Mats Schagerström. Vi har dragit nästan två kilometer kabel till slottet, Storkyrkan etcetera. Eftersom vi inte velat lita på det trådlösa vill vi gärna ha fasta kopplingar.

Mats svänger bort till Leif Blom, en av de redaktörer som pysslar med exporten av bilder till utlandet. Anledningen: Grupp­­bilden har kommit.

– Vi har tagit de officiella grupp­­bilderna också, säger Mats.

Han säger »vi«, men egentligen gick det ärofyllda uppdraget direkt från Hovet till Scanpix-fotografen Jonas Ekströmer.

– Jag fick en förfrågan från Hovet för drygt en månad sen, säger Jonas. Då var det mentalt bara att köra igång för jag visste att det skulle tas en grupp­­bild på mellan 60 och 70 personer.

Plus bilder på Kronprinsessan Victoria och Prins Daniel, med föräldrarna och näbbarna. Allt detta på 30 minuter. >

STOCKHOLM 2010-06-19

Prins Daniel och Kronprinsessan Victoria på Lejonbacken vid Slottet.

Vet du varför de valde just dig?

– Nej, det vet jag faktiskt inte, men jag har ju jobbat med kungafamiljen i 20 år så vi har väl en god relation och har haft det genom åren.

Och det är kanske just det som var viktigt – den goda relationen.

– Framför allt att Victoria och Daniel känner en och att vi har ett ömsesidigt förtroende för varandra på något sätt. Jag jobbar ju i vanliga fall på Scanpix och är van vid snabba jobb och jag tror att det också var en ingrediens, det här skulle ju gå väldigt fort.

Förberedelserna bestod bland annat i att bestämma vilken lokal på slottet som bilderna skulle tas i, men också att fixa fram rätt grejer.

– För den stora grupp bilden har jag använt två stora paraplyer plus ett upplättningsljus. Den andra grupp bilden, den med bröllopsparet, är bara tagen med en liten bouncer faktiskt, och ett upplättningsljus i bakgrunden.

Gick allting som planerat?

– Jag tycker nog nästan att det gick över förväntan, allting gick otroligt smidigt. Förutom att det var lite problem med näbbarna – de var lite busiga kan man säga. Men rent fototekniskt fungerade det kanonbra med den utrustning jag hade.

I planeringsarbetet med bilderna hade Jonas även ett möte med Kronprinsessan Victoria och Daniel där de pratade om förutsättningarna för fotograferingen och vilka typer av bilder som paret ville ha.

FOTO: ANDERS WIKLUND/SCANPIX

Paret kom med några önskemål, berättar Jonas.

– Absolut inget märkvärdigt, säger han. Det var att det skulle vara ljusst och somrigt och tittar man på den stora grupp bilden så är den väldigt ljus och fin. Men som sagt, över förväntan tycker jag att det gick och de var otroligt hjälpsamma.

Såklart även själva väldigt måna om att det var tempo i fotograferingen. För dem var fotograferingen med Jonas Ekströmer bara en av 55 programpunkter.

För Jonas väntar snart semester och tid att vila upp sig. Under bröllopet den 19 juni höll han igång från åtta på morgonen till fyra på natten. På Scanpix redaktion satt de och fixade med bilder minst lika länge.

FOTO: MAGNUS FRÖDERBERG

SCANPIX REDAKTION

Bildredaktörerna fick slita långt in på natten för att ta hand om det enorma bildflödet från Kronprinsessans bröllop.

MÅNGA KAMEROR I LUFTEN ...

En halv miljon. Så många människor beräknar polisen följde kortegen längs Stockholms gator den 19 juni. Varenda kotte, i stort sett, med en kamera i näven, redo att föreviga det kungliga minnet från denna dag. Vi tog oss ut i vimlet.

GUSTAV ADOLFS TORG. Klockan är halv två på eftermiddagen och det går inte längre att ta sig in på Norrbro. Människor kantar kortegens början. På torget är det redan packat och har så varit i några timmar. För Marianne Earthy, till vardags bröllopsfotograf tillsammans med Mark Earthy som i dag knäcker som fotograf åt Scanpix, är det dåligt. Med sin Nikon D3 och 70-200mm-gluggen har hon gett sig ut för att, som många andra, fånga Kyssen med stort K.

– Det är väl den bilden som inte är tagen egentligen, det är kyssen som sluter allt samman, säger Marianne Earthy medan hon smyger runt folk i jakt på en glipa där hon kan smita in och komma nära kvallstaketet.

Marianne Earthy brottas med folket i vimlet med sin Nikon D3.

Nej, det finns inte många kyssbilder på kronprinsessparet. Innan i dag. Mot slutet av dagen kommer de att finnas i tusentals – i mobiltelefoner, kompakter, systemkameror ...

Marianne är inte ute med kameran för att hon har något uppdrag, utan bara för att det är kul att ta bilder för sig själv. Och för att hon helgen innan fotograferat ett bröllop i Stockholm.

– Jag hade inte åkt hit inkom

för detta, säger hon.

Marianne och Mark Earthy är numera baserade i London, men tar även bröllopsuppdrag på andra ställen, som till exempel Stockholm.

Det här är som att ta allt det paret Earthy står för och göra tvärtom.

– Vi jobbar inte alls så här, säger Marianne. Vi rör oss fritt, letar upp vinklar ... Här går det inte alls för att det är så mycket folk. Sen är

FOTO: MARIANNE EARTHY

det bara sekunder allting. Även om det normalt sett gäller ögonblick också så är det mycket svårare här.

Man står där man står och det blir vad det blir.

– Hade jag planerat det här så hade jag stått på den plats jag ville ha. Nu finns det ingen möjlighet att vara särskilt kreativ.

Kvart i fem. Kortegen springer förbi och tusentals armar åker upp i luften. Inte för att vinka, utan för att ta bilder. Det går knappt att tänka knäpp förrän det är över. Kvar är väntan. På att avspärrningarna ska släppa på Norrbro, på att de nyligen gifta ska komma ut på Lejonbacken.

Marianne gräver sig genom folkhoparna för att komma närmare Norrbro och hitta en bra position för att snabbt kunna ta sig fram när avspärrningarna väl släpper.

Så händer det alla väntar på. Polisen öppnar upp. Ivriga och villiga att klampa i hästskit från kortegens hästkaravan väljer människor målmedvetet fram över bron.

Så händer det som alla väntar på allra mest. De kommer ut på Lejonbacken. Medan Kungen och Kronprinsessan håller tal, bröllopsparet vinkar och kör en sjunger, försöker Marianne få Bilden med stort B. Den med kyssen. När allt är över snirklar hon sig tillbaka över bron.

– De var långt bort, men ja, jag fick den – Kyssen, konstaterar hon till tonerna av marschmusik. _____ *Elin Parmhed*

FOTO: MARIANNE EARTHY

PAUL HANSEN FÖLJDE BRÖLLOPET

– BAKOM KULISSERNA

Kronprinsessan Victoria och Daniel Westling önskade sig en bok om sitt bröllop. Uppdraget gick till den prisbelönta DN-fotografen Paul Hansen och författaren Susanna Popova.

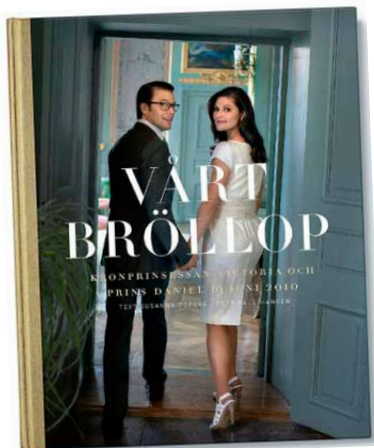
PAUL HANSEN OCH Susanna Popova har fått skriva på sekreteravtal och kommenterar inte innehållet i den kommande boken »Vårt bröllop« som utkommer den 19 augusti, två månader efter bröllopet.

Förlaget Natur och Kultur uppger att Hansen

och Popova har fått följa med under förberedelserna, som när bröllopsklänningen provas och tårtan avsmakas. De finns också med bakom kulisserna under bröllopsdagen. Även renoveringen av Haga följs. Dörrarna till Haga öppnades för Paul Hansen under renoveringen som pågått parallellt med bröllopsbestyren.

Att följa kungligheter bakom kulisserna är inget nytt för Paul Hansen. Han har tidigare tagit bilderna till en intervjubok med kronprinsessan Victoria.

Susanna Popova har hittills skrivit fem böcker, däribland »Överklass – en bok om klass och identitet«. Hon har också varit ledarskribent och kolumnist på Svenska Dagbladet. _____ *Magnus Fröderberg* >

LÅNG VÄNTAN

Rickard Kilstrom, utsänd av Expressen, har tagit position på sin stege och väntar på kortegen.

BLAND STEGAR OCH LÅNGA TELEN

FOTOPOOL 15 – NORRBRO

KVÄLLEN INNAN DET stora bröllopet besöker jag Bauhaus och inhandlar en liten 50 centimeter hög aluminiumstege som jag fäster en kameraremm i. Smidig att bära runt och tillräckligt hög för att jag ska bli huvudet högre än andra tänker jag.

I säkerhetskontrollen på Mediecentret på Rosenbad visar sig min tanke vara allt annat än unik. Här samlas 400 fotografer som ska slussas ut till olika pooler och jag ser inte en enda utan stege. Och min är minst. Det ryktas att stegarna är slut på Clas Ohlsson.

Cornelia Nordström dyker upp med en lång stege full med Expressen-klistermärken.

–Tjänstestegen är onödigt lång, grymtar Cornelia samtidigt som hon kontrollerar sin utrustning. Den här dagen är alla taggade. Inget får gå fel.

Trots att jag bara ska bevaka fotograferna som bevakar bröllopet är jag rustad med tre kamerahus. Det visar sig vara rätt taktik för under dagen ger spegeln på min 5D MARK II upp.

Från Rosenbad körs fotograferna ut till sina poolplatser, 20 stycken under bröllopsdagen, många timmar innan de kommer att få skymta några kungligheter. Många är försiktiga med

kaffet eftersom det inte finns några toaletter vid poolerna.

Någon timme innan bussen går ställer sig fotograferna i kö. Särskilt de utländska byråfotograferna är ivriga att stå först. Det ligger pengar i det här och en bra plats kan visa sig lönsam. Aftonbladets fotografer är coolare.

–Jag ska stå vid Junibacken där de bara åker förbi. Mina bilder kommer nog bara åka rakt ner i arkivet, säger Lina Boström Einarsson.

Dagen efter kan jag konstatera att hennes bild fått illustrera Jan

SKJUTER SKARPT

UD har lagt beslag på alla stegar när det är dags för brudparet att möta Folket. Vi trängs med våra långa telen. Varje fotograf har mutat in sin plätt och det spelar ingen roll om det är fullt av hästskit just där.

Guillous krönika eftersom folket kom så nära brudparet vid Junibacken.

– Alla fotograferna på Aftonbladet har samma lönetillägg för efterförsäljning för att vi inte ska börja bråka om vem som får de mest lönsamma uppdragen, säger Lars Allard som står i samma kö som jag till pool 15.

För att fördelningen av poolplatser ska upplevas som rättvis görs den av en kommitté som arbetsivarorganisationen Tidningsutgivarna har utsett.

Det visar sig att pool 15 är en vinstlott. Den ligger på Norrbro framför Riksdagshuset. Vi ska få två fototillfällen. Först när brudparet åker förbi med en fart av 180 meter i minuten och sedan när brudparet och övriga kungliga gäster står på Lejonbacken för att tala och vinka till oss undersåtar.

Vi slipper ta buss från Rosenbad. I stället uppstår snabbt en språngmarsch där alla är tungt utrustade. Vi skulle kunna vara marin-kårssoldater som landstiger.

Revirtänkandet försvinner helt när vi kommer till poolen och alla upptäcker att det finns gott om plats, precis som UD-folket sagt till oss. En dansk fotograf berättar att det var lika mycket fotografer på det danska kronprinsbröllopet, men här är allt bättre organiserat.

Jag ställer min stege intill Expressen-frilansaren Rickard Kilströms stege som är full med färgfläckar. Liksom alla andra är jag och Rickard utrustade med varsitt supertele. Canons 500/4 är absolut vanligast och därefter kommer Nikons 600/4 och Canon 400/2,8 med konverter.

Efter någon timmes väntan och kollande av utrustningen kommer kortegen snabbt. Rickard Kilström och de andra fotograferna klättrar så högt de kan på sina stegar för att kunna fotografera över soldaterna vid Lejonbacken innan de kommer in på Norrbro men det går inte bra. Sen gäller det att snabbt byta till kamerahuset med telezoomen.

– Flera timmars väntan och så är det över på fem sekunder. Och de tittar inte ens åt vårt håll, säger Hasse Fridén som tar bilder för All Over Press.

Rickard Kilström svär tyst när han går igenom bilderna. Men vi ska få en chans till.

När kortegen passerat flyttas kravallstaketen och vi hamnar mitt på Norrbro framför folket och nedanför där brudparet ska komma ut.

Jag hamnar bakom de taggade tyska, franska och spanska fotograferna. Alla fixerar sin position. Gud nåde den som rör sig. När jag höjer kameran med vidvinkeln över huvudet får jag en skarp tillrättvisning av en engelsk fotograf.

Kungligheterna börjar välla ut på Lejonbacken och några av fotograferna klickar intensivt medan andra väntar på brudparet.

Efter en stund kommer ögonblicket alla väntat på: Kyssen.

En kollektiv suck av lättnad går igenom hopen av fotografer. Den viktigaste bilden sitter och det blir mat på bordet även nästa månad. –

text och foto: Magnus Fröderberg

FLERA TIMMARS VÄNTAN OCH SÅ ÄR DET ÖVER PÅ FEM SEKUNDER. OCH DE TITTAR INTE ENS ÅT VÅRT HÅLL. *Hasse Fridén*

SKICKA DIREKT

När kortegen passerat dyker alla ner mot sina datorer. Men 3G-nätet går med snigelfart. Det tar 15-20 minuter för en hårt komprimerad jpg att gå i väg.

